

[Hans Toff.]

delser, hvis ikke den straf kan idømmes, som de meget stærke folkestemninger vil gøre krav på. Det er forbrydelser, hvis særlige farlighed nok ryster den almindelige retsbevidsthed i ethvert samfund.

Jeg vil godt her, som jeg gjorde det under førstebehandlingen i fjor, minde om, hvad nok en af vore allerstørste straffelovsekspertter, den tidligere folketingets ombudsmand, dr. jur. Stephan Hurwitz, skrev i Ugeskrift for Retsvæsen 1945; jeg citerer fra Folketingstidende 1973-74, 1. samling, sp. 810:

„De grunde, der ligger bag kravet om dødsstraf for forræderi og lignende rygngreb på landsmænd under krigsforhold, er for det første sådanne, der har sammenhæng med disse forbrydelsers særlige farlighed, herunder den voldsomhed, hvorved de ryster den almindelige retsbevidsthed. Men hertil kommer deres sammenkædning med fjendtlige handlinger, som mødes med krigens eller partisankrigens våben. Den almindelige bevidsthed er indstillet på, at prisen i denne kamp er livet. Retsopgøret med stikkere og drabsmænd i fjendens tjeneste har psykologisk set træk af en forlænget krigsførelse. Også dette forklarer, at retsfølelsen her i langt højere grad end ved normal retsforfølgning leder til dødsstraf som den naturlige sanktion.“

Den konservative gruppe er som sagt modstander af dødsstraf i fredstid, men vi kan ikke være dem, der påtager os ansvaret for, at vi igen en gang skal indføre en lov om dødsstraf med tilbagevirkende kraft. Næste gang bliver det tilmed med de erfaringer og erindringer, vi har fra sidste gang det skete, i 1945. Dette er i hvert fald en tilstand — hvis man skal til at gennemføre den igen — som et retssamfund under ingen omstændigheder kan acceptere. Vi er mange her i folketinget, som ikke har oplevet situationen i 1945, men som har haft mulighed for at læse os til den debat, der fandt sted dengang. Vi er også mange, der, og specielt med denne behandling i erindring, ikke vil udsætte hverken os selv eller andre for igen at skulle komme i en lignende situation.

Fru Kirsten Sparre Andersen var inde på, at man var bedre stillet over for disse folkebevægelser, som eventuelt vil rejse sig, hvis man ikke har en straffelovsbestemmelse, der kan give dødsstraf i disse specielle situatio-

ner i krigstid. Ja men jeg ved ikke, hvordan man skal argumentere på den måde, for man har ikke nogen praksis at holde sig til, fordi praksis siger det stik modsatte. Hvad var det, der skete i 1945? Da havde man jo ikke bestemmelsen om dødsstraf, og det var, fordi man ikke havde den, at man gennemførte den, selvfølgelig. Men hvilke folkestemninger var det, der skulle til, for at man genindførte dødsstraffen og oven i købet med tilbagevirkende kraft? Det var, da der rejste sig stemninger ude i landet om, at man ville oprette standretter og foretage selvtægt. Så sagde man: så er det bedre, at de kommer under domstolens behandling, at de får den retssikkerhed, som enhver forbryder, uanset hvilken forbrydelse her i samfundet han begår, har krav på, og at det ikke sker ved en standret, hvor det bliver tilfældighedernes spil, der bliver afgørende for, hvilken dom den enkelte vil få.

Jeg tror altså, man må tænke sig en ekstra gang om, før man træffer beslutning, og jeg tror også, man skal prøve at tænke sig en ekstra gang om, om der virkelig er tale om, at man aldrig nogen sinde kan forestille sig en tilsvarende situation som den, der opstod i 1945. Nogle vil sige: den situation opstår aldrig mere. Ja men hvis det er krigen, man tænker på, hvis ikke krigen opstår mere, så har vi heller ikke nogen brug for den pågældende straffebestemmelse, for den gælder kun i krigstilfælde. Men hvis krigen opstår igen, så beder jeg om endnu en gang, at de, der nu går ind for dødsstraffens ophævelse i krigstilfælde, endnu en gang måske også prøver at bløde tilbage i debatten, som man havde i 1945.

Poul Boeg (CD):

Jeg vil gerne allerførst udtrykke mit partis respekt og forståelse for de gode, humane intentioner, der ligger bag ved dette forslag. Det er jo centralt, som det er blevet sagt fra flere sider, at det spørgsmål, der her er rejst, er den alvorligste afgørelse, som vi kan komme til at stå over for.

Når det er sagt, må jeg på den anden side tilføje, at vi alligevel nærer visse betænkeligheder ved det foreliggende forslag. De betænkeligheder er faktisk allerede kommet til udtryk fra anden side, og jeg kan såmænd derfor i det væsentlige nøjes med at henholde mig til, hvad andre ordførere har